

روانشناس نماها

این یک افطار هدی است
مراغب شهادان باشید

نویسنده: خورشید هاری

روان شناس نماها. تألیف: فرشاد جابری. - مشهد: ذهن و رفتار ۱۳۸۹
ص ۱۶۵

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۱۵۶-۲-۱

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

موضوع: ۱- روان شناسی ۲- روان شناسان ۳- مشاوره

رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۹ ر ۱۶ ج ۱۲۱/ BF

رده‌بندی دیویی: ۱۵۰

شماره کتابشناسی ملی: ۲۱۲۸۷۵۲

farshad_jaberi@yahoo.com

www.job-jaberi.ir

روان شناس نماها

تألیف: فرشاد جابری

ناشر: انتشارات ذهن و رفتار

رقعی، ۱۶۵ صفحه، چاپ اول، فروردین ۱۳۹۰

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۴۲۰۰۰ ریال

چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و انتشارات

دانشگاه فردوسی مشهد

پخش: ناشر

تماس با ناشر: ۰۹۱۵۶۵۲۰۵۸۲ - ۰۹۱۵۱۷۳۸۰۷۴

محتویات

۷	مقدمه.....
	فصل اول روانشناسی چیست و روانشناس کیست - مشاوره
۱۷	چیست و مشاور کیست.....
۳۵	فصل دوم روانشناس نماها چه کسانی هستند و چه می گویند.....
	فصل سوم آسیب زایی تخصصهای روانشناسی و مشاوره از
۶۵	روانشناس نماها.....
۷۵	فصل چهارم مصاحبه با روانشناس نماها.....
۸۷	فصل پنجم شوخی با روانشناس نماها.....
۱۰۷	فصل ششم چه باید کرد.....
۱۲۹	فصل هفتم قانون تشکیل سازمان نظام روانشناسی و مشاوره....
۱۴۳	فصل هشتم نظام نامه اخلاقی.....
۱۶۵	منابع.....

مقدمه

هنوز خاطره‌ی روزی را که کتاب مبانی راهنمایی و مشاوره، نوشته گیسون و ماریان میشل که بوسیله‌ی استاد خوش اخلاق مشاوره ایران، دکتر ثانی ترجمه و ارائه شد را یاد دارم؛ ایشان کتاب را در کلاس معرفی کردند و من که موضوع کتاب برایم بسیار جالب آمد پس از اتمام کلاس از استاد تقاضا نمودم کتاب را با ذکر یاداشتی، البته در ازاء دریافت مبلغ، به من هدیه بدهند؛ ایشان نیز قبول فرمودند.

آنگروز، روز جالبی برای من بود، زیرا در آن زمان من دانشجویی بودم که با علاقه و شناخت، پس از اتمام دوره کارشناسی روانشناسی بالینی، وارد مقطع کارشناسی ارشد مشاوره شده بودم، و بشدت در همان زمان از نبود منابع مناسب در حوزه‌ای که با علاقه تمام واردش شده بودم رنج می بردم؛ بنابراین، طبیعی بود که با توجه به نبود منابع در آن (سال ۱۳۷۳)، احساسی حاکی از رضایت تمام وجودم را فرا گیرد؛ جذابیت اثر برایم آنقدر زیاد بود، که همان شب مطالعه‌ی آنرا آغاز کردم و تقریباً تا پاسی از شب مفاهیم جالب آنرا بررسی می کردم که ناگهان در صفحه‌ی ۷۵، چاپ اول (۱۳۷۳) کتاب فوق، پاراگراف آخر، مطلب خاصی توجهم را به سوی خودش جلب کرد:

"مزایای صدور تأییدیه"

صدور تأییدیه، معیاری برای حمایت از عموم در مقابل کسانی فراهم می کند که با تظاهر به داشتن مهارت و آموزش خاص، مردم را فریب می دهند. چندین سال قبل، مقاله ای در مجله ی قدیمی لوک با عنوان «مواظب روانشناسان قلابی باشید» نمونه هایی از ظاهر سازیهای گوناگون برای فریب دادن عموم تحت لوای مشاوره و روانشناسی را به چاپ رساند. بسیاری کتاب متقلب بزرگ را خوانده و یا فیلم آن را دیده اند؛ داستانی که در آن فردی نقش حرفه های تخصصی گوناگونی را به خود می گرفت و در تمام آنها کار خود را یکی پس از دیگری با موفقیت پیش میرد. گرچه این گزارش و سایر گزارشات مشابه باعث سرگرمی و غالباً مورد تحسین کسانی است که "چوب زدن نظام را تحسین می کنند، اما تعداد کسانی که آگاهانه مایل باشند توسط طبعی درمان شوند که پزشک نیست، و یا دارای وکیلی باشند که از قانون چیزی نمی داند، و یا توسط مشاوره مشاوره شوند که مشاور نیست، بسیار نادر است. این نمونه ها هشدار مناسب و نشانه ی نیاز به اقداماتی است که باید حافظ عموم در قبال "حرفه ای نمایی" و "فریب کاری" باشد (گیسون و ماریان میشل، ۱۳۷۳).

این نوشته در آن زمان توجه من را خیلی بخود جلب کرد، تا اینکه قرار ملاقاتی با یکی از دوستانم که در آمریکا زندگی می کرد و برای مدتی به ایران آمده بود گذاشتم، در خیابانی که قدم می زدیم، وارد مسیری شدیم که در آنجا، تعدادی کتاب فروشی وجود داشت، چشمم به کتابی از آنتونی رابینز افتاد، ناگهان از او پرسیدم که اینو می شناسی، گفت، آره، این همون فردی است که در آمریکا، بین قشر تحصیل کرده و دانشگاهی، معروف به علم نما و بین قشر روانشناس و مرتبط با آن، منسوب به روانشناس نما و در کل از نظر دستگاه قانونی و اجتماعی آمریکا یک کلاهبردار است.

علم نما یعنی چه؟ یعنی کسی که بدون دارا بودن جایگاه علمی خاص، در حوزه های گوناگون علمی وارد می شود.

روان شناس نما چطور؟ کسی است که ادای روانشناسان، بدون تخصص در آن حوزه را در می آورد.

سپس اشاره کرد به اینکه، چگونه کتابهای این فرد زبانباز تا این حد، در ایران ترجمه شده است؟ و چه کسانی به او تا این حد جایگاه داده اند، این یارو در آمریکا معروف به زبانباز تردستی است، زبان چرب و نرمی دارد، می رود از کتابهای روانشناسان مطرح آمریکا مطلب می گیرد و بعد بنام خود تمام می کند، خیلی ها در آمریکا از او شاکی هستند، بخصوص زنش، که بشدت باهش چپ افتاده بود و می گوید او یک کلاهبردار زیرک است؛ در هر حال، او جایگاهی از این فراتر در آمریکا ندارد، و اگر شما دو سایتهای علمی آمریکا دوری بزنید، هیچ نامی از او نمی بینید، حال آنکه فردی در این حد، حداقل باید یک سایت علمی ازش حمایت کند ولی اینطوری نیست، در عین حال، سایتهای کوچکی بازاری تا دلت بخواهد، نامش را می برند که آنهم توسط گروههای تبلیغی خودش، شارژ می شوند.

در همین حال، من بیاد همان صفحه ی خاص کتاب گیسون افتادم، حالا برایم تداعی شد منظور مجله ی لوک از اصطلاح روانشناس نما چه بود، اما برایم جا نیفتاد در جامعه ی که قطعاً از نظر تاریخی و فرهنگی وضعیت خوبی دارد و دارای الگوها و مدلهای کارآمدی می باشد که منحصر بفردند، آنوقت چگونه کلاهبرداری چون رایینز تا این حد تبلیغ می شود.

در هر حال، با آمریکایی کردن ایران در حوزه برخورد با مسائل فوق ممکن است موافقتی نباشد، اما با چهره شدن یک کلاهبردار آمریکایی در ایران و بدنبال

آن، رشد چشمگیر تعداد زیادی علم نما و روانشناس نما و نهایتاً شاید در قالبهای انسانی در ایران، قطعاً، خیلیها مخالفند.

از آن زمان تا حالا مدتی گذشته است و حالا دیگر این ما هستیم که در حوزه روانشناس نماها از آمریکا جلو افتاده ایم و شاید، کم کم آماده برای فرستادن آنان جهت آموزش متقاضیان، بخصوص رابینز، شویم.

کتاب حاضر که با هشت فصل با موضوع روانشناس نماها، تنظیم گردیده است در وهله ی اول عاملی است جهت **رشد و ارتقاء** آگاهی عموم مردم در رابطه با اینکه، روانشناسی چیست، روانشناس کیست و روانشناس نمایی چیست و روانشناس نما کیست، و چه تفاوتهایی بین کار متخصصان و شایدان در حوزه ی فوق وجود دارد، چگونه آنها را از هم تشخیص دهیم و بین آنها تفاوت قائل شویم. همچنین، **رنگ خطری** برای مسئولین عرصه ی فرهنگی کشور، در رابطه با اینکه چه عناصری در قالبهایی زیبا، فرهنگ پسند و اجتماع پسند به شپادی و سیاه کاری، حتی در عرصه ی فرهنگ پرداخته اند.

همینطور، کتاب فوق یک **اخطار جدی** برای جامعه ی روانشناسی و مشاوره ایران نیز هست که باید از خواب سنگینی که از مدتها پیش، در برابر عده ای، روانشناس نما، شاید و کلاهبردار، فرو رفته، بیدار شود و قبول سهراب چشمها را باید شست، البته دیگر حتماً باید شست و باید با حرکتهای قانون مند، منظم، جمعی و هماهنگ، این ویروس وارد شده بر بدنه روانشناسی و مشاوره ایران را که کم کم هر چه بیشتر و هر روز که می گذرد، بیشتر توزیع و منتشر می گردد، تا جاییکه شاید دیگر فردا دیر شده باشد، را بخشکانند.

کتاب فوق شامل دو جلد است، جلد اول با هشت فصل، بیشتر نقش آگاهی دهنده گی خواهد داشت، مطالب این جلد با عرض پوزش از جامعه ی متخصصین روانشناسی و مشاوره کشور، بسیار ساده و همراه با سناریو های خاص و گاهی با

زیبائی طنز آمیز جهت هر چه بهتر درک آن توسط عموم مردم، روانشناسان، مشاوران و دانشجویان مرتبط می باشد. در کتاب دوم با اهداف اقداماتی عملی جهت برخورد با شیادان در این حوزه با فصولی منقش خواهد شد، که خوانندگان را کمک نماید تا عملاً و قانوناً و با رویه های فرهنگی و عملی با جریان فوق برخورد نمایند؛ البته بنظر جلد اول کار خود را بکنند؛ در هر صورت، جلد دوم سوپاپ اطمینانی است، که اگر یک وقتی جلد اول نتیجه نداد، با توجه به راهکارهایی که در آنجا با همکاری همه ی عزیزان روانشناس و مشاور کشور تنظیم خواهد شد، کار این جریان به میمنت الهی حل شود.

جهت جلد دوم از تمامی خوانندگان عزیز خواهشمندم، در محیطهای اطرافشان بررسی دقیقی بعمل آورند، در صورتی که با افراد یا گروههای فوق مواجه شدند، تمامی، اطلاعات و ویژگیهایشان در حوزه فعالیت غیر تخصصی را کاملاً و مستند برابیم ای - میل کنید؛ حقت داشته باشید این اطلاعات شامل موارد زیر باشد، و کاملاً مستند تهیه شود و مهمتر از همه توجه به این نکته ضروری می آید که به شخصیت کسی نیز اهانت نشود:

نام - نام خانوادگی - حوزه فعالیت - سبک کار - تاریخ شروع به فعالیت - احتمالاً از سمت چه افراد یا گروههایی حمایت می شوند - در صورت امکان شرح حالی از گذشته آنان، مکان زندگی اولیه و اینکه در آنجا با چه شخصیتی شهره هستند، انگیزه های آنان از این فعالیتها - و در صورت امکان اطلاعاتی از روابط خانوادگی و

در واقع این اطلاعات از سراسر کشور جمع آوری و سپس در یکی از دفاتر مشاوره ای در سطح کشور بررسی و نهایتاً بصورت منظم، همراه با نام و

مشخصات و شیوه ی شایدیشان در حوزه فوق چاپ و در اختیار عموم قرار خواهد گرفت؛

در انتها جا دارد از همکاران حقوقدانم بخصوص جناب دکتر هاشمی و قضات محترم دادگستری بخصوص قاضی دقیق و تیزهوش آقای زرقانی که با تلاش فراوان بر فعالیت فوق نظارت و مکرراً آنرا از نظر حقوقی مورد بازبینی و مطالعه قرار دادند و نظارت دقیقی بر کار فوق از نظر قانونی داشتند، تشکر کنم.

farshad_jaberi@yahoo.com

www.job-jaberi.ir

فرشاد جابری - عضو هیئت علمی دانشگاه و

مشاور شغلی، سازمانی و دارای پروانه کار

تخصصی مشاوره شغلی از سازمان نظام

روان شناسی و مشاوره

جمهوری اسلامی ایران

یادداشتی از قاضی زرقانی

با توجه به حساسیت موضوع فوق از مدتها پیش بدنیاال کمک گرفتن در رابطه با موضوع فوق از تعدادی از اساتید و صاحب نظران در حوزه حقوق و قوانین بودم و سراغ تعداد زیادی از قضات در رابطه با موضوع فوق رفتم که در نهایت متوجه قاضی تیز هوش و با تجربه ای در زمینه ی فوق به نام قاضی زرقانی شدم، ایشان که در ابتدا در رشته پزشکی تحصیل می کرده اند تحت شرایطی خاص و علاقه از آن رشته انصراف و حقوق و قضاوت را پیشه خود قرار داده بودند؛ ایشان ضمن آنکه، یکی از ناظرین حقوقی کتاب فوق نیز می باشند، نظرات خاصی را در رابطه با این سبک کلاهبرداری دارند:

"این کلاهبرداری عجیبی است، خیلی خاموش انجام

می گیرد، آنقدر خاموش که حتی جای پای از جرم در

نگاه اولیه از خود باقی نمی‌گذارد؛ گاهی با آنها مواجه می‌شوم، خیلی اخبارشان هم به گوشم می‌رسد، اما آنها خیلی زیرکانه کار می‌کنند آنقدر زیرکانه که گاهی با ظرافت و طردستی قانون را دور می‌زنند."

قاضی زرقانی که تا حدودی از رشد مسأله فوق در جامعه نگران است، به ارائه مشخصاتی دقیق تر از آنها می‌پردازد:

"سبک کلاهبرداری آنها به گونه ای است که مالباخته خودش با صلاح خودش مالش را باید تقدیم کند، آنها با نفوذ در بین افراد خاص برای خود جایگاه و اعتبار کسب می‌کنند، ضمن آنکه تخصصی هم ندارند، آنگونه عمل می‌کنند که گویی همه چیز می‌دانند، آنها خود را دلسوز مردم معرفی می‌کنند و به گونه ای لباس می‌پوشند که هیچکس متوجه آنها نشود، آنها از نظر قانونی خلاقانند و سبک جدیدی از کلاهبرداری را که مشهور به کلاهبرداری قرن بیست و یکی است به نمایش می‌گذارند، آنها از نظر قانون معروف به معمولاً یقه سفیدها هستند و قانونگذار نیز این جرم را از مصادیق جرائم یقه سفیدها مطرح کرده است."

قاضی زرقانی در ادامه اشاره ای به یکی از تجربیات خود در رابطه با یکی از آنها می‌کند و تجربه خود را در رابطه با یکی از آنها بیان می‌کند:

"سعی می کند من را ببیچاند، خیلی پیچیده، مرموز و
کاربلد است، از قانون خوب فرار می کند، خیلی خوب
فرار می کند، او دست کلاهبرداران قدیمی را از پشت
بسته است، اما من هم آنقدر با آنها برخورد کرده ام،
که براحتی تسلیم گفته هایشان نمی شوم."

قاضی زرقانی سپس به مردم و ارگانهای فرهنگی در رابطه با افراد فوق
هشدار می دهد و بهترین روش برخورد با این افراد و این سبک کلاهبرداری
جدید را آگاه سازی و فرهنگ سازی و نوشتن کتابهایی از این دست می داند.